

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 76.553/16
van 18 juni 2024

avis 76.553/16
du 18 juin 2024

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot vaststelling van de
berekenningswijzen, de regels
en de modaliteiten inzake de
aanvraag en toekenning van de
sociaaltariefpremies'

un projet d'arrêté royal 'fixant
les modes de calcul, les règles
et les modalités relatives à la
demande et à l'octroi des
primes tarif social'

Op 21 mei 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Energie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot vaststelling van de berekeningswijzen, de regels en de modaliteiten inzake de aanvraag en toekenning van de sociaaltariefpremies’.

Het ontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 11 juni 2024. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, eerste voorzitter van de Raad van State, Toon MOONEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Eline YOSHIMI, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Sander MEERT, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Toon MOONEN, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 juni 2024.

*

Le 21 mai 2024, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Ministre de l'Énergie à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal ‘fixant les modes de calcul, les règles et les modalités relatives à la demande et à l'octroi des primes tarif social’.

Le projet a été examiné par la seizième chambre le 11 juin 2024. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, premier président du Conseil d'État, Toon MOONEN et Tim CORTHAUT, conseillers d'État, Jan VELAERS et Johan PUT, assesseurs, et Eline YOSHIMI, greffier.

Les rapports ont été présentés par Sander MEERT, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Toon MOONEN, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 18 juin 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

VOORAFGAANDE OPMERKING

2. Rekening houdend met het ogenblik waarop dit advies wordt gegeven, vestigt de Raad van State de aandacht van de adviesaanvrager erop dat de ontbinding van de Wetgevende Kamers tot gevolg heeft dat de regering sedert die datum en totdat, na de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers, een nieuwe regering is benoemd door de Koning, niet meer over de volheid van haar bevoegdheid beschikt. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling Wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens die de regering in aanmerking kan nemen als ze te oordelen heeft of het vaststellen of het wijzigen van verordeningen noodzakelijk is.

STREKKING VAN HET ONTWERP

3. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt tot vaststelling van de berekeningswijzen en de nadere regels inzake de aanvraag en toekenning van de sociaaltariefpremies bedoeld in de wet van 15 mei 2024 ‘tot invoering van een sociaaltariefpremie’.

Artikel 1 van het ontwerp bevat algemene bepalingen inzake de toepasselijke definities en de wijze waarop de datum van kennisgeving wordt bepaald. Artikel 2 bepaalt de manier waarop de sociaaltariefpremies per trimester worden vastgesteld en bekendgemaakt. De artikelen 3 tot 5 bevatten de berekeningswijzen voor de sociaaltariefpremies voor aardgas, elektriciteit en warmte. Artikel 6 regelt de inhoud en indiening van een aanvraag tot toekenning van een sociaaltariefpremie. Artikel 7 regelt de wijze waarop de aanvragen kunnen worden vervolledigd. Artikel 8 betreft de beslissing over de aanvraag, de kennisgeving ervan en de betalingsopdrachten. Artikel 9 bepaalt dat een rechthebbende op basis van een beslissing tot toekenning van een sociaaltariefpremie wordt geacht voor het daaropvolgende trimester eveneens recht te hebben op de betrokken sociaaltariefpremie, tenzij bepaalde gegevens zijn gewijzigd. De artikelen 10 en 11 regelen de verplichting voor de beheerder van een collectief aansluitingspunt om de nodige gegevens te verstrekken.

De artikelen 12 en 13 bepalen dat de wet van 15 mei 2024, respectievelijk het te nemen besluit in werking treden op de dag van de bekendmaking van het te nemen besluit.

RECHTSGROND

4. Artikel 23, eerste lid, van de wet van 15 mei 2024 bepaalt dat titel II, die de sociaaltariefpremies invoert, in werking treedt op 1 augustus 2024. Artikel 23, tweede lid, van dezelfde wet bepaalt dat de Koning voor iedere bepaling ervan een datum van inwerkingtreding kan bepalen voorafgaand aan die datum.

Artikel 12 van het ontwerp bepaalt dat de wet van 15 mei 2024 in werking treedt op de dag van de bekendmaking van het te nemen besluit. De gemachtigde verklaarde dat die inwerkingtreding dient te worden beperkt tot titel II van die wet. Beperkt in die mate, biedt artikel 23, tweede lid, van de wet van 15 mei 2024 rechtsgrond voor artikel 12 van het ontwerp.¹

De tekst van artikel 12 moet overeenkomstig worden aangepast en in de aanhef moet een verwijzing naar artikel 23, tweede lid, van de wet van 15 mei 2024 worden toegevoegd.

5.1. Voor het ontwerp wordt luidens de aanhef verder rechtsgrond gezocht in artikel 108 van de Grondwet en de artikelen 7, 8, §§ 1 en 2, 9, 13, § 2, derde lid, en 14, tweede en derde lid, van de wet van 15 mei 2024. Daarmee kan worden ingestemd, onder voorbehoud van wat hierna wordt opgemerkt.

5.2. Anders dan in de door de gemachtigde bezorgde rechtsgrondentabel wordt in de aanhef ook artikel 13, § 2, derde lid, van de wet van 15 mei 2024 vermeld als rechtsgrond. De gemachtigde verklaarde dat het ontwerp geen rechtsgrond ontleent aan die bepaling. Daarmee kan worden ingestemd. Die bepaling moet bijgevolg worden weggelaten uit de aanhef.

5.3. Artikel 7, §§ 1 tot 3, van het ontwerp ontleent rechtsgrond aan artikel 8, § 1, van de wet van 15 mei 2024. Anders dan de rechtsgrondentabel suggereert, dient voor deze bepaling geen beroep te worden gedaan op de algemene uitvoeringsbevoegdheid die de Koning ontleent aan artikel 108 van de Grondwet.

VORMVEREISTEN

6. In de aanhef wordt melding gemaakt van “de akkoordbevinding van de Staatssecretaris voor Begroting”, terwijl die staatssecretaris haar akkoord bij brief van 16 mei 2024 heeft geweigerd. De gemachtigde liet weten dat het betrokken lid in de aanhef als volgt zal worden gecorrigeerd:

“Gelet op het besluit van de Ministerraad van 17 mei 2024 waarbij wordt voorbijgegaan aan de niet-akkoordbevinding van de Staatssecretaris van Begroting van 16 mei 2024.”

Daarmee kan worden ingestemd.

¹ Het te nemen besluit moet dan wel vóór 1 augustus 2024 worden bekendgemaakt. In het andere geval dient artikel 12 van het ontwerp te worden weggelaten.

7. Het ontwerp bevat bepalingen die de verwerking van persoonsgegevens regelen, met name betreffende de aanvraag voor de toekenning van een sociaaltariefpremie (artikelen 6 en 7) en de aanmelding van een collectief aansluitingspunt (artikel 10).

Artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’, gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, in dit geval de Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’, te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking. Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit moet bijgevolg nog worden ingewonnen vooraleer het ontwerp doorgang kan vinden.

Gevraagd of het te nemen besluit voor advies werd voorgelegd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit, antwoordde de gemachtigde:

“Neen. Voorliggend ontwerp voorziet geen verwerking van persoonsgegevens andere dan deze die reeds in de wettelijke basis werden voorzien. Art. 13, § 2, van de Wet sociaaltariefpremie – althans Titel II daarvan rekening houdend met de parlementaire amendering – werd voorgelegd ter advies aan de Gegevensbeschermingsautoriteit. Dit is het advies 07/2024 van 19 januari 2024.”

Met die zienswijze kan niet worden ingestemd. De vaststelling dat de Gegevensbeschermingsautoriteit over de wet van 15 mei 2024 advies heeft verleend neemt niet weg dat het gaat om een nadere, meer uitgewerkte regeling die nog steeds onder de adviesverplichting valt, zodat ook de Gegevensbeschermingsautoriteit onder meer kan nagaan of de aldus geregelde gegevensverwerking beperkt is tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden die ermee worden nagestreefd. Die beoordeling kan niet zonder meer worden overgelaten aan de stellers van uitvoeringsbesluiten van wetsbepalingen. Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit zal dus nog moeten worden ingewonnen.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het inwinnen van het voornoemde advies nog wijzigingen zou ondergaan,² moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

² Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

ALGEMENE OPMERKINGEN

8. In de Nederlandse tekst van de artikelen 3, 1°, a) en b), en 4, 1°, a) en b), van het ontwerp dient het woord “kwartaal” telkens te worden vervangen door het woord “trimester”.

9.1. In de artikelen 3, 2°, en 4, 2°, van het ontwerp wordt voor de definiëring van de “energiecomponent, vaste term” onder andere verwezen naar de twee “belangrijkste aardgasleveranciers”, respectievelijk de twee “belangrijkste elektriciteitsleveranciers”. Gevraagd wat daarmee wordt bedoeld, antwoordde de gemachtigde dat het gaat om de twee leveranciers met de grootste marktaandelen op basis van het aantal standaardcontracten dat door kleine en middelgrote ondernemingen wordt afgesloten.

Die verduidelijkingen worden het best opgenomen in de tekst, evenals het ogenblik waarop de grootte van het marktaandeel moet worden beoordeeld.

9.2. In de artikelen 3, 3°, en 4, 3°, van het ontwerp wordt voor de berekening van de netwerkcomponent een formule bepaald waarin onder meer de factor “Ftrim” voorkomt. Die factor wordt (anders dan in de artikelen 3, 1° en 4°, en 4, 1° en 4°)³ echter niet gedefinieerd, zodat het ontwerp op dat punt nog dient te worden aangevuld.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

10. De aanhef dient in overeenstemming te worden gebracht met wat hierboven werd opgemerkt over de rechtsgrond en de vormvereisten.

11. De vermelding van de regelgevingsimpactanalyse van 10 april 2024 dient te volgen onmiddellijk na de vermelding van het advies van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas van 21 maart 2024.

Artikel 2

12. Krachtens artikel 2, derde lid, van het ontwerp wordt de minister bevoegd voor Energie (hierna: de minister) ermee belast om maximumbedragen vast te leggen voor de sociaaltariefpremies, uiterlijk twintig dagen na afloop van een betreffend trimester, in functie van de door de staatsbegroting ter beschikking gestelde middelen.

Volgens artikel 108 van de Grondwet is het maken van de verordeningen die voor de uitvoering van de wetten nodig zijn, in beginsel zaak van de Koning. Afwijkingen van die principiële regeling, waarbij de Koning verordenende bevoegdheid delegeert aan een minister, worden slechts bestaanbaar geacht met het voornoemde grondwettelijke voorschrift voor zover de

³ In de Nederlandse tekst van die bepalingen moet in het punt c) telkens nog een vertaling van het Franse woord “représente” worden ingevoegd.

toegestane delegaties betrekking hebben op het vaststellen van uitvoeringsmaatregelen van bijkomstige of detailmatige aard. Artikel 2, derde lid, van het ontwerp verleent aan de minister een beleidsruimte die verder gaat. De delegatie kan daarom enkel worden aanvaard indien in het ontwerp criteria worden opgenomen voor het bepalen van de maximumbedragen door de minister. De gemachtigde verklaarde over die criteria het volgende:

“De onzekerheid betreffende (de evolutie van) de hoogte van de sociaaltariefpremies en de onzekerheid betreffende het aantal aanvragen en toekenningen gebiedt het inbouwen van budgettaire voorzichtigheid. De vastlegging van een eventueel maximumbedrag van de sociaaltariefpremies zal door de minister bevoegd voor energie bepaald worden, rekening houdende met: het overeenkomstig de algemene uitgavenbegroting ter beschikking gestelde budget, de hoogte van de sociaaltariefpremies overeenkomstig de berekeningsmethode voorzien in de ontworpen artikelen 3 tot en met 5, het aantal aanvragen voor de sociaaltariefpremies, en de door de CREG uitgevoerde permanente monitoring (art. 12, Wet sociaaltariefpremie) waaronder de ingeschatte evolutie van de hoogte van de sociaaltariefpremies voor de nog volgende trimesters van het kalenderjaar.”

Die criteria dienen in het ontwerp te worden opgenomen.

13. In de Nederlandse tekst van artikel 2, vierde lid, van het ontwerp moet het woord “maximumbedrag” worden vervangen door het woord “maximumbedragen”.

Artikel 3

14. In artikel 3, 4°, a) en b), van het ontwerp wordt verwezen naar het onbestaande artikel 419, § 2, iii), 2., van de programmawet van 27 december 2004. De gemachtigde verduidelijkte dat moet worden verwezen naar artikel 419, i), iii., 2., b., van de programmawet van 27 december 2004, respectievelijk naar artikel 419, i), iii., 2., a., van dezelfde wet.

Daarmee kan worden ingestemd.

Artikel 4

15. In de Nederlandse tekst van artikel 4, 1°, a), van het ontwerp moet het juiste opschrift van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 ‘tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan’ worden vermeld. Er moet dus worden geschreven “elektriciteitsbedrijven” in plaats van “elektriciteitsondernemingen”.

16. In artikel 4, 4°, a) en b), van het ontwerp wordt verwezen naar het onbestaande artikel 419, § 2, k), 2., van de programmawet van 27 december 2004. De gemachtigde verduidelijkte dat moet worden verwezen naar artikel 419, k), 2., b., van de programmawet van 27 december 2004, respectievelijk naar artikel 419, k), 2., a., van dezelfde wet.

Daarmee kan worden ingestemd.

Artikel 5

17. In artikel 5 van het ontwerp wordt het best geschreven “de som van de energiecomponent, variabele term, de energiecomponent, vaste term en de netwerkcomponent van de sociaaltariefpremie aardgas” in plaats van “de som van de energiecomponent vaste term, de energiecomponent, variabele term en de netwerkcomponent van de sociaaltariefpremie aardgas”.

Artikel 6

18. Krachtens artikel 6, § 2, 7°, van het ontwerp bevat de aanvraag tot toekenning van een sociaaltariefpremie “de aanduiding waarbij de aanvrager aangeeft of hij recent veranderd is van hoofdverblijfplaats of hij zich in een bijzondere situatie bevindt met betrekking tot zijn hoofdverblijfplaats of zijn collectief aansluitingspunt”. Gevraagd wat daarmee precies wordt bedoeld, antwoordde de gemachtigde:

“Het vooropgestelde systeem ter toekenning van de sociaaltariefpremies maakt gebruik van het rijksregister van de natuurlijke personen zoals ingesteld door de wet van 8 augustus 1983 (zie art. 13, § 1 en § 2, eerste lid, 3°, wettelijke basis).

a) Een persoon, en diens gezin, kan van hoofdverblijfplaats veranderen, zonder dat deze feitelijke situatie reeds zijn weerslag heeft gekregen in het rijksregister. In dergelijke gevallen dient de controle door de wijkagent en registratie door de gemeente nog plaats te vinden, wat even op zich kan laten wachten. Wanneer de aanvrager van een sociaaltariefpremie in diens aanvraag aangeeft dat hij recent verhuisd is, zal dit de FOD Economie toelaten om sneller diens gegevens te koppelen, ondanks de discrepantie tussen de werkelijke hoofdverblijfplaats waarvoor men de aanvraag tot sociaaltariefpremie doet en diens oude hoofdverblijfplaats zoals nog staat geregistreerd in het rijksregister.

b) Hiermee worden situaties bedoeld waarbij het adres van het collectief aansluitingspunt (bepaald door de distributienetbeheerder) zich niet bevindt op dezelfde plaats als het adres van de hoofdverblijfplaats van de aanvrager van de sociaaltariefpremie (bepaald door de gemeente). Niet elke aanvrager zal hiervan op de hoogte zijn, maar indien hij/zij dit wel is, kan dit gegeven helpen voor een betere en snellere verwerking van diens aanvraag door de FOD Economie.”

Het verdient aanbeveling in de tekst van het ontwerp te verduidelijken welke gevallen worden beoogd.

Artikel 7

19.1. Krachtens de artikelen 4, § 1, tweede lid, 5, § 1, tweede lid, en 6, § 1, tweede lid, van de wet van 15 mei 2024 ontstaat het recht op een sociaaltariefpremie vanaf de eerste dag van het trimester waarin de aanvraag daartoe is ingediend bij de FOD Economie, tot en met de laatste dag van het trimester waarin de natuurlijke persoon niet langer voldoet aan de voorwaarden.

Naar luid van artikel 9 van de wet van 15 mei 2024 komen de rechthebbenden die, na een verzoek van de FOD Economie tot het overmaken van betaalgegevens, geen betaalgegevens versturen binnen een door de Koning te bepalen termijn, weliswaar niet in aanmerking voor de toekenning van de betreffende sociaaltariefpremie voor dat trimester tot het eerstvolgende trimester volgend op de dag waarbij de nodige betaalgegevens worden overgemaakt.

19.2. Krachtens artikel 7, § 4, van het ontwerp bezorgt de aanvrager de betaalgegevens voor de toekenning van de betreffende sociaaltariefpremie “op straffe van verval van recht op de sociaaltariefpremie” binnen een termijn van dertig werkdagen na een verzoek hiertoe van de FOD Economie. Het verval van recht op de sociaaltariefpremie gaat verder dan de sanctie waarin artikel 9 van de wet van 15 mei 2024 voorziet. De gemachtigde verschafte daarover de volgende toelichting:

“Het verval van recht in het ontworpen art. 7, § 4, heeft, overeenkomstig art. 9, Wet sociaaltariefpremie, slechts betrekking op het betreffende trimester. Het is niet het opzet dat het niet-communiseren van betaalgegevens leidt tot een algemeen verval van recht op de sociaaltariefpremies voor de toekomst.

Indien uw hoge Raad het in het licht van de rechtszekerheid aangewezen acht dit te verduidelijken, kan voorgesteld worden dat art. 7, §4 KB STP als volgt wordt gewijzigd:

‘§ 4. De aanvrager bezorgt de betaalgegevens voor de toekenning van de betreffende sociaaltariefpremie op straffe van verval van recht op de sociaaltariefpremie overeenkomstig artikel 9 van de wet sociaaltariefpremie binnen een termijn van dertig werkdagen na een verzoek hiertoe van de FOD Economie.’”

Het gevolg dat wordt verbonden aan het niet overmaken van de betaalgegevens vloeit evenwel reeds voort uit de wet. De Koning wordt slechts gemachtigd tot het bepalen van de voormelde termijn. Bijgevolg moet de zinsnede “op straffe van verval van recht op de sociaaltariefpremie” worden weggelaten.

Artikel 8

20. In de Nederlandse tekst van artikel 8, eerste lid, van het ontwerp moet worden geschreven “in artikel 6” in plaats van “in de artikel 6”.

21.1. Artikel 8, tweede lid, van het ontwerp dient te worden aangepast aan de onder opmerking 18 bedoelde aanpassing van artikel 6, § 2, 7°.

21.2. In dezelfde bepaling moet worden geschreven “de aanvragen bedoeld in artikel 7, § 2, met betrekking tot een collectief aansluitingspunt waarvoor geen aanmelding werd gedaan overeenkomstig artikel 10” in plaats van “overeenkomstig artikel 7 voor de aanvragen met betrekking tot een collectief aansluitingspunt waarvoor geen aanmelding werd gedaan overeenkomstig artikel 10”.

Artikel 9

22. In artikel 9, eerste lid, van het ontwerp wordt beter geschreven “Op basis van de aanvraag” in plaats van “Voor de aanvraag”.

Artikel 10

23. Naar luid van artikel 10, eerste lid, van het ontwerp dient de beheerder van een collectief aansluitingspunt de gegevens bedoeld in artikel 13, § 2, eerste lid, 2°, van de wet van 15 mei 2024 uiterlijk een maand na de inwerkingtreding van die wet te verstrekken. De inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 is echter niet op algemene wijze geregeld. Artikel 23 van deze wet regelt de inwerkingtreding van titel II, die betrekking heeft op de sociaaltariefpremies. De gemachtigde verklaarde dat in artikel 10, eerste lid, van het ontwerp moet worden verwezen naar de “inwerkingtreding van titel II van de wet sociaaltariefpremie”.

Daarmee kan worden ingestemd.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

OBSERVATION PRÉLIMINAIRE

2. Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'État attire l'attention du demandeur de l'avis sur le fait que la dissolution des Chambres législatives emporte que, depuis cette date et jusqu'à ce que, à la suite de l'élection de la Chambre des représentants, le Roi nomme un nouveau gouvernement, le gouvernement ne dispose plus de la plénitude de ses compétences. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si le projet relève bien des compétences ainsi limitées, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité d'arrêter ou de modifier des dispositions réglementaires.

PORTÉE DU PROJET

3. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de fixer les modes de calcul et les modalités relatives à la demande et à l'octroi des primes tarif social, visées dans la loi du 15 mai 2024 'portant l'introduction d'une prime tarif social'.

L'article 1er du projet contient des dispositions générales concernant les définitions applicables et la manière dont la date de notification est déterminée. L'article 2 détermine la manière dont les primes tarif social sont fixées pour chaque trimestre et publiées. Les articles 3 à 5 contiennent les méthodes de calcul des primes tarif social pour le gaz naturel, l'électricité et la chaleur. L'article 6 règle le contenu et l'introduction d'une demande d'octroi d'une prime tarif social. L'article 7 règle la manière dont les demandes peuvent être complétées. L'article 8 porte sur la décision relative à la demande, la notification de cette décision et les ordres de paiement. L'article 9 dispose que sur la base d'une décision d'octroi d'une prime tarif social, un ayant droit est réputé avoir également droit à la prime tarif social concernée pour le trimestre suivant, sauf si certaines données ont été modifiées. Les articles 10 et 11 règlent l'obligation pour le gestionnaire d'un point de raccordement collectif de fournir les données nécessaires.

Les articles 12 et 13 disposent que la loi du 15 mai 2024, respectivement l'arrêté envisagé entrent en vigueur à la date de publication de l'arrêté envisagé.

FONDEMENT JURIDIQUE

4. L'article 23, alinéa 1er, de la loi du 15 mai 2024 dispose que le titre II, qui instaure les primes tarif social, entre en vigueur le 1er août 2024. L'article 23, alinéa 2, de la même loi dispose que le Roi peut fixer une date d'entrée en vigueur pour chacune de ses dispositions avant cette date.

L'article 12 du projet précise que la loi du 15 mai 2024 entre en vigueur à la date de publication de l'arrêté envisagé. Le délégué a déclaré que cette entrée en vigueur doit se limiter au titre II de cette loi. Limité dans cette mesure, l'article 23, alinéa 2, de la loi du 15 mai 2024 procure un fondement juridique à l'article 12 du projet ¹.

Il convient d'adapter le texte de l'article 12 en conséquence et d'ajouter une référence à l'article 23, alinéa 2, de la loi du 15 mai 2024 dans le préambule.

5.1. Selon le préambule, le fondement juridique du projet est recherché en outre dans l'article 108 de la Constitution et les articles 7, 8, §§ 1er et 2, 9, 13, § 2, alinéa 3, et 14, alinéas 2 et 3, de la loi du 15 mai 2024. On peut marquer son accord sur ce fondement juridique, sous réserve des observations formulées ci-après.

5.2. À la différence du tableau des fondements juridiques fourni par le délégué, le préambule mentionne également l'article 13, § 2, alinéa 3, de la loi du 15 mai 2024 à titre de fondement juridique. Le délégué a déclaré que le projet ne trouve pas de fondement juridique dans cette disposition, ce dont on peut convenir. On omettra dès lors cette disposition du préambule.

5.3. L'article 7, §§ 1er à 3, du projet puise son fondement juridique dans l'article 8, § 1er, de la loi du 25 mai 2024. Contrairement à ce que suggère le tableau des fondements juridiques, il ne faut pas invoquer pour cette disposition le pouvoir général d'exécution que le Roi tire de l'article 108 de la Constitution.

FORMALITÉS

6. Le préambule fait mention de « l'accord de la Secrétaire d'État au Budget, » alors que cette Secrétaire d'État a refusé de donner son accord par lettre du 16 mai 2024. Le délégué a fait savoir que l'alinéa concerné du préambule sera corrigé comme suit :

« Vu la délibération du Conseil des ministres du 17 mai 2024 passant outre le défaut d'accord de la Secrétaire d'État au Budget du 16 mai 2024; ».

On peut se rallier à cette suggestion.

¹ L'arrêté envisagé devra alors être publié avant le 1er août 2024. Dans le cas contraire, il faudra omettre l'article 12 du projet.

7. Le projet contient des dispositions qui règlent le traitement de données à caractère personnel, notamment en ce qui concerne la demande d'octroi d'une prime tarif social (articles 6 et 7) et la notification d'un point de raccordement collectif (article 10).

L'article 36, paragraphe 4, du règlement (UE) 2016/679 du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 'relatif à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la directive 95/46/CE (règlement général sur la protection des données)', combiné avec l'article 57, paragraphe 1, c), et le considérant 96 de ce règlement, impose de consulter l'autorité de contrôle, en l'occurrence l'Autorité de protection des données visée dans la loi du 3 décembre 2017 'portant création de l'Autorité de protection des données', dans le cadre de l'élaboration d'une proposition de mesure législative devant être adoptée par un parlement national, ou d'une mesure réglementaire fondée sur une telle mesure législative, qui se rapporte au traitement. L'avis de l'Autorité de protection des données doit par conséquent encore être recueilli avant que le projet puisse se concrétiser.

À la question de savoir si l'arrêté envisagé a été soumis pour avis à l'Autorité de protection des données, le délégué a donné la réponse suivante :

« Neen. Voorliggend ontwerp voorziet geen verwerking van persoonsgegevens andere dan deze die reeds in de wettelijke basis werden voorzien. Art. 13, § 2, van de Wet sociaaltariefpremie – althans Titel II daarvan rekening houdend met de parlementaire amendering – werd voorgelegd ter advies aan de Gegevensbeschermingsautoriteit. Dit is het advies 07/2024 van 19 januari 2024 ».

On ne peut se rallier à ce point de vue. La constatation que l'Autorité de protection des données a donné un avis sur la loi du 15 mai 2024 n'empêche pas qu'il s'agit d'un régime plus détaillé, plus élaboré, qui reste soumis à l'obligation de consultation, de sorte que l'Autorité de protection des données puisse également vérifier, entre autres, si le traitement des données ainsi réglé se limite à ce qui est nécessaire au vu de l'objectif poursuivi. Cette appréciation ne peut pas purement et simplement être laissée aux auteurs des arrêtés d'exécution de dispositions légales. L'avis de l'Autorité de protection des données devra donc encore être recueilli.

Si l'avis précité devait encore donner lieu à des modifications du texte soumis au Conseil d'État ², les dispositions modifiées ou ajoutées devraient encore être soumises à la section de législation, conformément à la prescription de l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État.

² À savoir d'autres modifications que celles dont fait état le présent avis ou que celles visant à répondre aux observations formulées dans le présent avis.

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

8. Dans le texte néerlandais des articles 3, 1°, a) et b), et 4, 1°, a) et b), du projet, on remplacera chaque fois le mot « kwartaal » par le mot « trimestre ».

9.1. Les articles 3, 2°, et 4, 2°, du projet visent pour la définition de la « composante énergie, terme fixe » entre autres respectivement les deux « principaux fournisseurs de gaz naturel » et les deux « principaux fournisseurs d'électricité ». À la question de savoir ce qu'il faut entendre par là, le délégué a répondu qu'il s'agit des deux fournisseurs ayant les plus importantes parts de marché sur la base du nombre de contrats types conclus par des petites et moyennes entreprises.

Il serait préférable d'insérer dans le texte ces précisions, ainsi que le moment où l'importance de la part de marché doit être appréciée.

9.2. Les articles 3, 3°, et 4, 3°, du projet déterminent, pour le calcul de la composante réseau, une formule dans laquelle figure notamment le facteur « Ftrim ». Ce facteur n'étant toutefois pas défini (contrairement aux articles 3, 1° et 4°, et 4, 1° et 4°)³, le projet devra encore être complété sur ce point.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

10. On mettra le préambule en conformité avec les observations formulées ci-dessus à propos du fondement juridique et des formalités.

11. La mention de l'analyse d'impact de la réglementation du 10 avril 2024 doit suivre immédiatement la mention de l'avis de la Commission de régulation de l'électricité et du gaz du 21 mars 2024.

Article 2

12. En vertu de l'article 2, alinéa 3, du projet, le ministre qui a l'Énergie dans ses attributions (ci-après : le ministre) est chargé de fixer des montants maximaux pour les primes tarif social, au plus tard vingt jours après la fin d'un trimestre concerné, en fonction des fonds mis à disposition par le budget de l'État.

En vertu de l'article 108 de la Constitution, c'est en principe au Roi qu'il appartient de faire les règlements nécessaires à l'exécution des lois. Des dérogations à ce principe, par lesquelles le Roi délègue son pouvoir réglementaire à un ministre, ne sont réputées se concilier avec la règle constitutionnelle précitée que pour autant que les délégations accordées se rapportent

³ Dans le texte néerlandais de ces dispositions, il faut encore insérer chaque fois au point c) une traduction pour le mot français « représente ».

à des mesures d'exécution accessoires ou de détail. L'article 2, alinéa 3, du projet confère au ministre une latitude plus importante. La délégation ne peut dès lors être admise que si le projet mentionne des critères qui permettront au ministre de fixer les montants maximaux. Le délégué a déclaré ce qui suit concernant ces critères :

« De onzekerheid betreffende (de evolutie van) de hoogte van de sociaaltariefpremies en de onzekerheid betreffende het aantal aanvragen en toekenningen gebiedt het inbouwen van budgettaire voorzichtigheid. De vastlegging van een eventueel maximumbedrag van de sociaaltariefpremies zal door de minister bevoegd voor energie bepaald worden, rekening houdende met: het overeenkomstig de algemene uitgavenbegroting ter beschikking gestelde budget, de hoogte van de sociaaltariefpremies overeenkomstig de berekeningsmethode voorzien in de ontworpen artikelen 3 tot en met 5, het aantal aanvragen voor de sociaaltariefpremies, en de door de CREG uitgevoerde permanente monitoring (art. 12, Wet sociaaltariefpremie) waaronder de ingeschatte evolutie van de hoogte van de sociaaltariefpremies voor de nog volgende trimesters van het kalenderjaar ».

Ces critères devront figurer dans le projet.

13. Dans le texte néerlandais de l'article 2, alinéa 4, du projet, on remplacera le mot « maximumbedrag » par le mot « maximumbedragen ».

Article 3

14. L'article 3, 4°, a) et b), du projet fait référence à l'article 419, § 2, iii), 2., inexistant, de la loi-programme du 27 décembre 2004. Le délégué a précisé qu'il faut viser respectivement l'article 419, i), iii., 2., b., de la loi-programme du 27 décembre 2004, et l'article 419, i), iii., 2., a., de la même loi.

On peut se rallier à cette suggestion.

Article 4

15. Dans le texte néerlandais de l'article 4, 1°, a), du projet, il faut mentionner l'intitulé correct de l'arrêté royal du 29 mars 2012 'tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan'. Il faut donc écrire dans le texte néerlandais « elektriciteitsbedrijven » au lieu de « elektriciteitsondernemingen ».

16. L'article 4, 4°, a) et b), du projet vise l'article 419, § 2, k), 2., inexistant, de la loi-programme du 27 décembre 2004. Le délégué a précisé qu'il faut viser respectivement l'article 419, k), 2., b., de la loi-programme du 27 décembre 2004 et l'article 419, k), 2., a., de la même loi.

On peut se rallier à cette suggestion.

Article 5

17. À l'article 5 du projet, mieux vaut écrire « la somme de la composante énergie, terme variable, la composante énergie, terme fixe et de la composante réseau de la prime tarif social gaz naturel » au lieu de « la somme de la composante énergie, terme fixe, la composante énergie, terme variable et de la composante réseau, de la prime tarif social gaz naturel ».

Article 6

18. En vertu de l'article 6, § 2, 7°, du projet, la demande d'octroi d'une prime tarif social comporte « la mention indiquant si le demandeur a récemment changé de domicile principal ou s'il se trouve dans une situation particulière concernant son domicile principal ou son point de raccordement collectif ». À la question de savoir ce qu'il faut entendre précisément par là, le délégué a répondu :

« Het vooropgestelde systeem ter toekenning van de sociaaltariefpremies maakt gebruik van het rijksregister van de natuurlijke personen zoals ingesteld door de wet van 8 augustus 1983 (zie art. 13, § 1 en § 2, eerste lid, 3°, wettelijke basis).

a) Een persoon, en diens gezin, kan van hoofdverblijfplaats veranderen, zonder dat deze feitelijke situatie reeds zijn weerslag heeft gekregen in het rijksregister. In dergelijke gevallen dient de controle door de wijkagent en registratie door de gemeente nog plaats te vinden, wat even op zich kan laten wachten. Wanneer de aanvrager van een sociaaltariefpremie in diens aanvraag aangeeft dat hij recent verhuisd is, zal dit de FOD Economie toelaten om sneller diens gegevens te koppelen, ondanks de discrepantie tussen de werkelijke hoofdverblijfplaats waarvoor men de aanvraag tot sociaaltariefpremie doet en diens oude hoofdverblijfplaats zoals nog staat geregistreerd in het rijksregister.

b) Hiermee worden situaties bedoeld waarbij het adres van het collectief aansluitingspunt (bepaald door de distributienetbeheerder) zich niet bevindt op dezelfde plaats als het adres van de hoofdverblijfplaats van de aanvrager van de sociaaltariefpremie (bepaald door de gemeente). Niet elke aanvrager zal hiervan op de hoogte zijn, maar indien hij/zij dit wel is, kan dit gegeven helpen voor een betere en snellere verwerking van diens aanvraag door de FOD Economie ».

Il est recommandé de préciser dans le texte du projet quels cas sont visés.

Article 7

19.1. Selon les articles 4, § 1er, alinéa 2, 5, § 1er, alinéa 2, et 6, § 1er, alinéa 2, de la loi du 15 mai 2024, le droit à une prime tarif social naît à partir du premier jour du trimestre au cours duquel la demande à cet effet est introduite auprès du SPF Économie, jusqu'au dernier jour du trimestre au cours duquel la personne physique ne réunit plus les conditions.

Aux termes de l'article 9 de la loi du 15 mai 2024, les ayants droit qui, suite à une demande du SPF Économie en vue d'une transmission des données de paiement, ne transmettent pas les données de paiement dans un délai fixé par le Roi, ne seront certes plus éligibles pour l'octroi de la prime tarif social concernée pour ce trimestre jusqu'au trimestre suivant le jour de la transmission des données de paiement nécessaires.

19.2. Selon l'article 7, § 4, du projet, le demandeur fournit les données de paiement pour l'octroi de la prime tarif social concernée « sous peine de déchéance du droit à la prime tarif social » dans un délai de trente jours ouvrables après avoir été invité à le faire par le SPF Économie. La déchéance du droit à la prime tarif social va plus loin que la sanction prévue par l'article 9 de la loi du 15 mai 2024. À ce sujet, le délégué a fourni les précisions suivantes :

« Het verval van recht in het ontworpen art. 7, § 4, heeft, overeenkomstig art. 9, Wet sociaaltariefpremie, slechts betrekking op het betreffende trimester. Het is niet het opzet dat het niet-communiceren van betaalgegevens leidt tot een algemeen verval van recht op de sociaaltariefpremies voor de toekomst.

Indien uw hoge Raad het in het licht van de rechtszekerheid aangewezen acht dit te verduidelijken, kan voorgesteld worden dat art. 7, §4 KB STP als volgt wordt gewijzigd:

‘§ 4. De aanvrager bezorgt de betaalgegevens voor de toekenning van de betreffende sociaaltariefpremie op straffe van verval van recht op de sociaaltariefpremie overeenkomstig artikel 9 van de wet sociaaltariefpremie binnen een termijn van dertig werkdagen na een verzoek hiertoe van de FOD Economie’ ».

La conséquence liée au défaut de transmission des données de paiement découle toutefois déjà de la loi. Le Roi est seulement habilité à fixer le délai précité. Par conséquent, il faudra omettre le segment de phrase « sous peine de déchéance du droit à la prime tarif social ».

Article 8

20. Dans le texte néerlandais de l'article 8, alinéa 1er, du projet, on écrira « in artikel 6 » au lieu de « in de artikel 6 ».

21.1. Il convient d'adapter l'article 8, alinéa 2, du projet à la modification de l'article 6, § 2, 7°, visée au point 18.

21.2. Dans la même disposition, il faut écrire « les demandes visées à l'article 7, § 2, relatives à un point de raccordement collectif n'ayant pas fait l'objet d'une notification conformément à l'article 10 » au lieu de « conformément à l'article 7 pour les demandes relatives à un point de raccordement collectif n'ayant pas fait l'objet d'une notification conformément à l'article 10 ».

Article 9

22. À l'article 9, alinéa 1er, du projet, mieux vaut écrire : « Sur la base de la demande » au lieu de « Pour la demande ».

Article 10

23. Selon l'article 10, alinéa 1er, du projet, le gestionnaire d'un point de raccordement collectif doit fournir les données visées à l'article 13, § 2, alinéa 1er, 2°, de la loi du 15 mai 2024 au plus tard un mois après l'entrée en vigueur de cette loi. L'entrée en vigueur de la loi du 15 mai 2024 n'est toutefois pas réglée de manière générale. L'article 23 de cette loi règle l'entrée en vigueur du titre II, qui porte sur les primes tarif social. Le délégué a déclaré que l'article 10, alinéa 1er, du projet doit faire référence à « l'entrée en vigueur du titre II de la loi prime tarif social ».

On peut se rallier à cette suggestion.

DE GRIFFIER -
LE GREFFIER

DE EERSTE VOORZITTER -
LE PREMIER PRÉSIDENT

Eline YOSHIMI

Wilfried VAN VAERENBERGH